

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arpajaislain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arpajaislain 3 §:ää muutettavaksi niin, että sen nojalla voitaisiin myöntää lupa paitsi peliautomaattien ja pelilaitteiden myös pelien pitämiseen maksua vastaan käytettävänä. Tarkoituksena on, että Raha-automaattiyhdistys saisi oikeuden asettaa käy-

tettäväksi nyt käytössä oleviin pelilaitteisiin, kuten rulettiin, rinnastettavia muita rahapelejä, esimerkiksi kortti- ja noppapelejä.

Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan heti sen jälkeen kun eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Lainsäädäntö

Arpajaislain 3 §:n 4 momentin (922/72) mukaan voidaan peliautomaattien ja muiden lain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden pitämiseen maksua vastaan käytettävänä antaa lupa automaattitoimintaa harjoittamaan perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle varojen hankkimiseksi laissa lueteltuihin tarkoituksiin. Raha-automaattiasetuksen 1 §:n 2 momentissa (884/76) on säädetty, että edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettu julkisoikeudellinen yhdistys on Raha-automaattiyhdistys.

Arpajaislain 1 §:n 2 momentin mukaan koskevat lain säännökset arpajaisista myös peliautomaattien ja muiden pelilaitteiden sekä pelien pitämistä maksua vastaan käytettävänä. Siten esimerkiksi korttipelin tai noppapelin luvaton toimeenpaneminen maksua vastaan on arpajaislain 6 §:n nojalla rangaistava teko. Laki ei kuitenkaan tunne mahdollisuutta luvan myöntämiseen tällaisten pelien toimeenpanemiseen, koska kysymyksessä ei ole peliautomaatti eikä pelilaitte.

1.2. Käytäntö

Raha-automaattiyhdistyksellä on maksua vastaan käytettäväksi asetettuina muun muassa noin 10 000 raha-automaattia, joista valtaosa on niin sanottuja pajatsoja. Rulettipelejä yhdistyksellä on käytettäväksi asetettuina noin 100 kappaletta. Rulettien sijoituspaikat ovat yleisesti keskitasoa korkealuokkaisempia hotelleja ja anniskeluravintoloita.

Luonteeltaan rulettipeleihin rinnastettavia ovat erilaiset kortti- ja noppapelit. Niissä maisa, joissa rulettipeli on sallittu, näiden ohella samoissa pelihuoneistoissa on yleisesti myös mainittuja pelejä käytettävänä. Muun muassa Ruotsissa on mahdollista viranomaisen luvalla toimeenpanna ruletti- ja korttipelejä anniskeluravintoloissa.

1.3. Muutoksen syyt

Viranomaisten valvonnassa olevien, suhteellisen pienimuotoisten rahapelien toimeenpanemista on pidetty sosiaalisesti hyväksyttävänä. Anniskelupoliittisesti oikeansuuntaisena on pi-

detty sitä, että ravintoloissa on tarjolla vaihtoehtoisia maksullisia ajanvietemuotoja, joita muun muassa rahapelit ovat. Tällaisten rahapeliä valikoiman kohtuullista laajentamista voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Luvallisilla rahapeleillä on kokemuksen mukaan myös laiton pelitoimintaa hillitsevä vaikutus.

2. Valmisteluelimet ja lausunnon antajat

Aloitteen arpajaislain muuttamisesta tässä esitetyllä tavalla on tehnyt Raha-automaattiyhdistys. Jo aikaisemmin on hotelli- ja ravintolaneuvosto ehdottanut, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, jotka mahdollistaisivat Black Jack-korttipelin majoitus- ja ravitsemisliikkeissä Raha-automaattiyhdistyksen toimeenpanemana.

Esitysluonnoksesta on hankittu lausunnot Raha-automaattiyhdistykseltä, valtiovarainministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia. Raha-automaattiyhdistyksellä on automaattitoiminnan ja rulettitoiminnan pitkäaikaisena harjoittajana edellytykset ja organisaatio myös ehdotetulle pelitoiminnan laajentamiselle.

Pelitoiminnan laajentaminen korttipeliejä käsitteleväksi edellyttää lisähenkilökunnan palkkaamista. Kukin pelipöytä tarvitsee pelinhoitajan, joka on pelin toimeenpanijan, Raha-automaattiyhdistyksen palveluksessa. Toiminnan laajentamisella olisi siten tämänkaltaisia työpaikkoja lisäävä vaikutus.

Korttipelien toimeenpanemisen ei voida edellyttää mainittavasti lisäävän Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa. Yhdistyksen bruttotulot rulettitoiminnasta vuodelta 1980 olivat noin 20 miljoonaa markkaa. Mahdollisesta korttipelitoiminnasta saatavat tulot on arvioitava tätä vähäisemmiksi.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Lain vahvistamisen yhteydessä on tarkoitus antaa asetus raha-automaattiasetuksen muuttamisesta. Se sisältäisi lainmuutoksesta aiheutuvat tekniset muutokset. Kunkin uuden pelin käyttöönottoaminen edellyttäisi asetuksen mukaan suostumuksen saamista sisäasiainministeriöltä, joka myös vahvistaisi pelissä saatavien voittojen ja pelipanosten enimmäismäärät. Menettely olisi siten sama, jota jo nyt noudetaan raha-automaattien ja pelilaitteiden, esimerkiksi rulettien osalta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §:n 4 momentti. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että peliautomaattien ja muiden lain 1 §:n 2 momentissa mainittujen pelilaitteiden lisäksi automaattitoimintaa harjoittamaan perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle voitaisiin antaa lupa myös 1 §:n 2 momentin tarkoittamien pelien pitämiseen maksua vastaan käytettävänä. Tällaisilla peleillä tarjottaisiin rulettipelien ohella yleisesti toimeenpantavia pelejä, joista tavallisimmat ovat erilaiset kortti- ja noppapelit.

3 §:n 5 momentti. Tässä lainkohdassa on raha-automaattien ja pelilaitteiden osalta siirretty lupajärjestelmästä ilmoittamisenmenettelyyn. Ilmoittamisenmenettely ulotettaisiin koskemaan myös esityksen tarkoittamia pelejä.

Yksittäistä peliä koskeva poliisiviranomaisen lupa olisi tarpeen vain silloin, kun poliisipiirin päällikkö sitä erityisestä syystä vaatii. Muutoin riittäisi Raha-automaattiyhdistyksen asiasta tekemä ilmoitus, kuten raha-automaattien, pelilaitteiden ja ajanvieteautomaattien osalta jo nyt menetellään.

2. Voimaantulo

Lain voimaantulo ei vaadi erityisiä järjestelyjä viranomaisten tai Raha-automaattiyhdistyksen taholla. Laki on mahdollista määrätä tulemaan voimaan heti sen jälkeen kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arpajaislain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain 3 §:n 4 ja 5 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (922/72) ja 5 momentti 16 päivänä marraskuuta 1979 annetussa laissa (816/79), näin kuuluviksi:

3 §

Peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden ja pelien pitämiseen maksua vastaan käytettävänä voidaan antaa lupa automaattitoimintaa harjoittamaan perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle. Lupa voidaan antaa varojen hankkimiseksi yleisen kansanterveyden edistämiseen, lastensuojelun tukemiseen, aistivallisten huoltamiseen, vanhusten huollon tukemiseen, invalidihuollon tukemiseen, nuorisokasvatuksen kehittämiseen, valmistautumiseen ihmishenkien suojelemiseen ja pelastamiseen suuronnettomuuksissa ja kaikille avoimien lomanviettopaikkojen hankkimiseen tai ylläpitämiseen taikka tähän

verrattavaan lomanviettomahdollisuuksien edistämiseen.

Kutakin tässä pykälässä mainittua toimintaa varten saadaan samaksi ajaksi myöntää ainoastaan yksi lupa. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden ja pelien käytettävänä pitäminen on sallittua ilman 4 momentissa tarkoitettua lupaa, jos siitä on ennakolta ilmoitettu poliisipiirin päällekölle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Eino Uusitalo*

Laki

arpajaislain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annetun arpajaislain 3 §:n 4 ja 5 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1972 annetussa laissa (922/72) ja 5 momentti 16 päivänä marraskuuta 1979 annetussa laissa (816/79), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden pitämiseen maksua vastaan käytettävänä voidaan antaa lupa automaattitoimintaa harjoittamaan perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle varojen hankkimiseksi yleisen kansanterveyden edistämiseen, lastensuojelun tukemiseen, aistiviallisten huoltamiseen, vanhusten huollon tukemiseen, invalidihuollon tukemiseen, nuorisokasvatuksen kehittämiseen, valmistautumiseen ihmishenkien suojelemiseen ja pelastamiseen suuronnettomuuksissa ja kaikille avoimien lomanviettopaikkojen hankkimiseen tai ylläpitämiseen taikka tähän verrattavaan lomanviettomahdollisuuksien edistämiseen.

Kutakin tässä pykälässä mainittua toimintaa varten saadaan samaksi ajaksi myöntää ainoastaan yksi lupa. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden käytettävänä pitäminen on sallittua ilman 4 momentissa tarkoitettua lupaa, jos siitä on ennakolta ilmoitettu poliisipiirin päällikölle.

Peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden ja pelien pitämiseen maksua vastaan käytettävänä voidaan antaa lupa automaattitoimintaa harjoittamaan perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle. *Lupa voidaan antaa* varojen hankkimiseksi yleisen kansanterveyden edistämiseen, lastensuojelun tukemiseen, aistiviallisten huoltamiseen, vanhusten huollon tukemiseen, invalidihuollon tukemiseen, nuorisokasvatuksen kehittämiseen, valmistautumiseen ihmishenkien suojelemiseen ja pelastamiseen suuronnettomuuksissa ja kaikille avoimien lomanviettopaikkojen hankkimiseen tai ylläpitämiseen taikka tähän verrattavaan lomanviettomahdollisuuksien edistämiseen.

Kutakin tässä pykälässä mainittua toimintaa varten saadaan samaksi ajaksi myöntää ainoastaan yksi lupa. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että peliautomaattien ja muiden 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pelilaitteiden ja pelien käytettävänä pitäminen on sallittua ilman 4 momentissa tarkoitettua lupaa, jos siitä on ennakolta ilmoitettu poliisipiirin päällikölle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .